

رام - هجدهم مهر

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

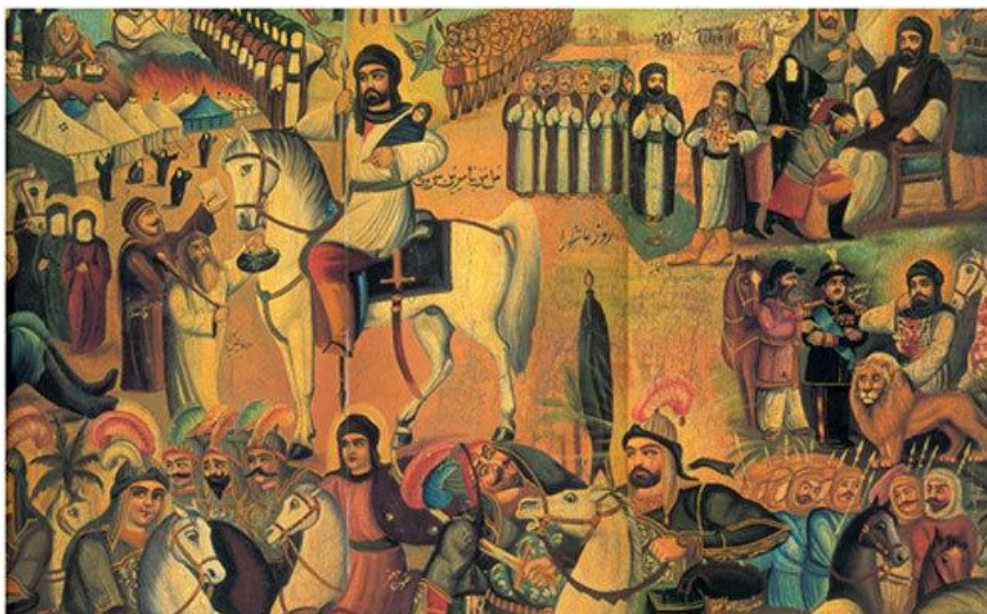
سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

هجدهم مهر

مهمترین تقارن تاریخی روز هجدهم مهر آن است که در واقعه‌ی عاشورا در این روز به سال ۵۹ هجری خورشیدی رخ داده است. در این تاریخ طی جنگی که میان حسین بن علی و سپاهیان یزید خلیفه‌ی اموی در کربلا درگرفت، نوه‌ی پیامبر اسلام به شهادت رسید. در این نبرد همراهان امام حسین ۷۲ مرد جنگی بودند که در برابر سپاهیان چهار یا پنج هزار نفره‌ی خلیفه به فرماندهی عبیدالله بن زیاد جنگیدند. در دوران مشروطه این روز با کوشش مورگان شوستر خزانه‌دار کل برای مبارزه با فساد مصادف است. او در چنین روزی به سال ۱۲۹۰ برای وصول مالیات پرداخت نشده‌ی شعاع‌السلطنه اجرائیه صادر کرد و به توقیف املاک و اموالش پرداخت و برای سالار الدوله نیز اجرائیه‌ی مشابهی صادر شد. اما آشفتگی اوضاع و دخالت روسها در کار ایران چنان بود که کاری از پیش نبرد و یک سال بعد (۱۲۹۱) نایب حسین کاشی هفت قریه واقع بین یزد و کرمان را غارت کرد و علاوه بر اموال مردم عده‌ای از زنان و دختران را به اسارت گرفت.

در هجدهم مهر سال ۱۳۱۴ کارخانه قند شاه آباد با حضور فروغی رئیس الوزراء و داور وزیر مالیه و جم وزیر داخله گشایش یافت، در ۱۳۱۳ رضا شاه و ایران شناسان و ادیبان و دانشمندانی که در کنگره‌ی هزاره‌ی فردوسی شرکت داشتند وارد مشهد شدند. در ۱۳۲۸ هم تحصن مشهور دکتر مصدق جلوی کاخ مرمر انجام گرفت (تصویر زیر) که با گردهمایی ده هزار نفره‌ی مردم دنبال شد و این افراد به تقلب در انتخابات اعتراض داشتند. در نهایت هژیر با او قرار گذاشتن که بیست نماینده وارد کاخ شوند و با شاه گفتگو کنند و در نتیجه انتخابات پیشین لغو شد و از نو برگزار گشت. نوزده نفری که همراه مصدق وارد کاخ مرمر شدند بعدتر جبهه‌ی ملی ایران را تاسیس کردند و عبارت بودند از عبدالقدیرآزاد، شمس‌الدین امیر علایی، مظفر بقایی، سیدابوالحسن حایری‌زاده، ارسلان خلعتبری، عباس خلیلی، احمد زیرک‌زاده، کریم سنجابی، دکتر سیدعلی شایگان، حسن صدر، ابوالحسن عمیدی نوری، سید حسین فاطمی، آیت‌الله سیدجعفر غروی، دکتر رضا کاویانی، یوسف مشار، حسین مکی، احمد ملکی، سید محمد رضا جلالی نائینی و سید محمود نریمان.

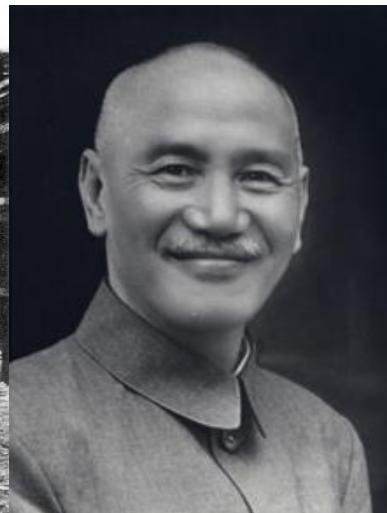
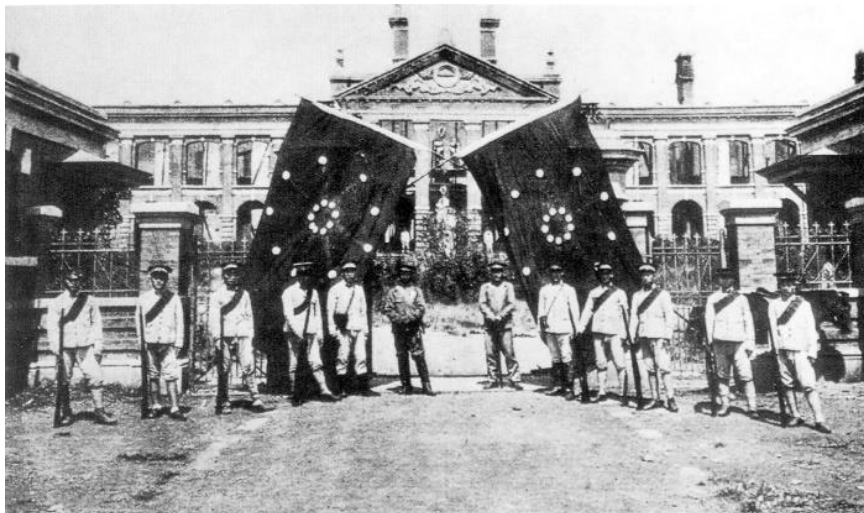

در ۱۳۴۰ کارخانه قند نیشکر هفت تپه گشایش یافت، و در همین روز کنسرسیوم در اثر تلاش و فشار دولت ایران سطح تولید نفت را بالا برد. باز در همین روز بود که نمایشگاه بزرگ آثار هفت هزار ساله‌ی هنری و تاریخی ایران در پاریس (پتی باله) گشایش یافت. در سالهای اخیر هم در چنین روزی به سال ۱۳۷۳ نشست اسلام‌آباد برگزار شد که پس از نشست مسکو و تهران سومین جلسه برای خاتمه دادن به جنگ داخلی خونین تاجیکستان بود که از ۱۳۷۱ تا ۱۳۷۶ ادامه داشت و به مرگ پنجاه هزار تن و آوارگی یک میلیون نفر منتهی شد. در ۱۳۸۸ ترکیه و ارمنستان طی عهدنامه‌ی زوریخ قرار گذاشتند مرزهایشان را بر هم بکشایند، و در ۱۳۹۴ هم دو بمب در آنکارا منفجر شد و به مرگ بیش از صد تن و زخمی شدن چهارصد تن انجامید (تصویر زیر).

در هجدهم مهر سال ۱۱۱ هجری خورشیدی قوای شارل مارتل در نبرد تور بر سپاهیان خلیفه‌ی اموی که به غرب فرانسه حمله برده بودند غلبه کرد. هریک از دو طرف جنگ حدود بیست هزار سپاهی داشت. در ۱۲۹۰ شورش ووچانگ به فروپاشی دولت چینگ و انقراض نظام امپراتوری در چین انجامید و دولت نوآمده اعلام جمهوری کرد، به دنبال این جریان در همین روز به سال ۱۳۰۷ چیانگ کای شک رهبر

چین شد و در ۱۳۲۴ حزب پشتیبانش یعنی کومین تانگ در منطقه‌ی چینگ چونگ عهدنامه‌ای با حزب کمونیست چین را برای تقسیم قدرت امضا کرد. در ۱۳۱۷ بر مبنای عهدنامه‌ی مونیخ سودت‌لند به آلمان واگذار شد، و در ۱۳۴۹ فیجی استقلال یافت.

رهبران شورش وو چانگ

چیانگ کای شک

چند رخداد علمی و فرهنگی هم با این روز قرین بوده است. در ۱۲۲۵ ویلیام لاسل اخترشناس انگلیسی بزرگترین ماه نپتون را کشف کرد و آن را تریتون نامید، در ۱۲۷۶ فلیکس هوفمان شیمی‌دان آلمانی روشی برای ساخت آسپرین (استیل سالیسیلیک اسید) یافت، و در ۱۲۸۲ اتحادیه‌ی سیاسی و اجتماعی زنان توسط امیلین پنکهورست بنیان نهاده شد. از نوآوری‌های فنی این روز هم یکی این که در ۱۲۹۲ رئیس جمهور آمریکا با منفجر کردن آخرین بخش از کانال پاناما این سازه را افتتاح کرد، و دیگری آن که در ۱۳۴۳ افتتاح مراسم المپیک توکیو نخستین مراسمی بود که به طور مستقیم با ماهواره‌های مخابراتی پوشش داده شد.

خلیل ابراهیم

املین پنکهورست

فلیکس هوفمان

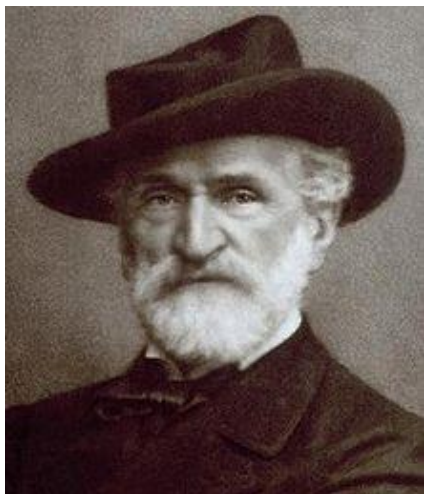

زادگان نامدار این روز عبارتند از: ساگا امپراتور ژاپن (۱۶۵) (تصویر روبرو)، هنری کاوندیش دانشمند طبیعی دان فرانسوی-انگلیسی (۱۱۱۰)، جان آبرکرومبی فیلسوف و دانشمند اسکاتلندی (۱۱۵۹)، جوزپه وردی آهنگساز و سازنده‌ی اپرا (۱۱۹۲)، و خلیل ابراهیم وزیر (ابوجهاد) سیاستمدار فلسطینی و بنیانگذار جنبش فتح (۱۳۱۴).

در این روز به سال ۱۹ میلادی گرمانیکوس سردار

رومی و پدر کالیگولا احتمالاً در اثر زهری که پسرش در خوراکش ریخته بود درگذشت. در سال ۵۹ هجری خورشیدی عباس بن علی بن ابیطالب، علی اکبر و علی اصغر بن حسین، حبیب بن مظاهر، و ابوالفضل بن عباس همراه با حسین بن علی به شهادت رسیدند. همچنین در ۱۲۱۶ شارل فوریه دانشمند و فیلسوف

فرانسوی، در ۱۲۵۴ آکسی کنستانتینوویچ تولستوی ادیب و داستان‌نویس روس، و در ۱۳۵۲ لودویگ فون میزس اقتصاددان درگذشتند.

جوزپه وردی

جان آبرکرومبی

آکسی تولستوی